

T.B.M.M.

ÇUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih **19 Şubat 2021**

Sayı : **29136**

41555

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli tarafından yanıtlanmasını arz ederim. 17.02.2021

Dr. İlhami Özcan AYGUN
CHP Tekirdağ Milletvekili

Bitkisel yağ ihtiyacımızın yüzde 85'i ayçiçeğinden karşılanmasına karşın, ürün planlanması doğru yapılmamaktadır. TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre ayçiçeğinin yeterlilik oranı yüzde 66,4'tür. Ayçiçek ve ayçiçeği yağı ithalatı her geçen gün artarken, ekili alanlar genişletilememekte ve ayçiçeği ikinci ürün olarak desteklenmemektedir.

Ocak 2020-Ocak 2021 döneminde fiyatı en çok artan ürünler arasında yer alan ayçiçeği yüzde 66 oranında zamlanmıştır. Ülkemiz ayçiçeğinin çöpünü bile hayvancılık yemi olarak kullanmak üzere ithal etmektedir. 2020 yılında 3 milyon ton ithal edilen ayçiçeği ve türevleri için 1 milyar 488 milyon dolar ödenmiştir. Tüm dünyada stratejik hale gelen ayçiçeğine yönelik çeşitli ülkelerde teşvik paketlere uygulanmaktadır. Ülkemizde zam şampiyonu gıda ürünü haline gelen ayçiçeği yağı, vatandaşımızın cebini yakmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı, ekolojik ve ekonomik olarak en uygun yerlerde yetiştirilmesi için tarım havzaları oluşturmuştur. Bu çerçevede illere göre desteklenecek ürünlerin ilçe bazında planlaması yapılmıştır. 55 ilde 287 ilçede ayçiçeği üretimi yapılması halinde destek verileceği açıklanmıştır. Ne var ki çiftçilerin bu konuda etkin bir şekilde bilinçlendirilip, yönlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmamıştır.

Bu bağlamda;

- 1) Destekleme kapsamında olmadığı halde Isparta, Elazığ, Kayseri, Tunceli ve Mardin'de üreticilerimiz ayçiçeği ekmektedir. Ayçiçeği için uygun olan Van Muradiye'de ise ekim yapılmamaktadır. Havzalara uygun üretim planlaması yapmak, çiftçiye bilinçlendirmek ve ayçiçeği ekimini özendirmek için çalışma yapacak mısınız?

WSSS

- 2) Sığınmacıların da ilavesiyle nüfusumuzdaki artış ile üretimimizdeki artış doğru orantılı olmamıştır. Türkiye’de şu anda 6 milyon 602 bin 791 dekar alanda 131 bin 819 çiftçi ayçiçeği üretmektedir. Ülkemizde ayçiçeği üretiminin belkemiğini Trakya oluşturmaktadır. Tekirdağ yılda 342 bin 299 ton, Edirne 249 bin 569 ton, Kırklareli 210 bin 930 ton ayçiçeği üretmektedir. Bu üç il, ülkemizdeki toplam ayçiçeği üretiminin yüzde 41.17’sini gerçekleştirmektedir. Ayçiçeği, 120 günde hasadı yapılan bir tarımsal üründür. Buğday hasadından sonra aynı tarlada ikinci ürün olarak ayçiçeğinin ekilmesine yönelik destekleme çalışması yapılması halinde Trakya’daki üretim ikiye katlanacak ve ülkemizin ayçiçeğindeki ithalatı büyük oranda sona erecektir. Ayçiçeğini ikinci ürün olarak destekleme kapsamına alacak mısınız?
- 3) Atatürk’ün döneminde olduğu gibi belirlenen havzalarda ayçiçeği üretimini teşvik etmek üzere ücretsiz tohum dağıtmayı düşünüyor musunuz?
- 4) Ayçiçeği üretiminde dünyada söz sahibi olan Rusya, Ukrayna ve Moldova’da çiçeklenme döneminde yaşanan kuraklık nedeniyle ekiliş alanlarındaki artışa rağmen, hasatlarla birlikte üretim miktarlarının ciddi anlamda düştüğü görülmektedir. Dünya genelinde üretim miktarının geçen seneye göre yüzde 10 azaldığı bu dönemde artan talebi karşılamak adına Rusya, Moldova ve Ukrayna’nın ayçiçeği tohumu yerine ham yağ satarak ihracatta daha fazla gelir elde etmek istemesi, ayçiçeği tohumu fiyatında hareketlenmelere neden olmuştur. 2020 yılında 3 milyon ton ayçiçeği ve türevleri ithal edilmiş ve 1 milyar 488 milyon dolar ödenmiştir. Ayçiçek yağı fiyatı, son bir yılda yüzde 66 oranında zam görmüştür. 4 Ocak 2020 tarihinde 5 litresi 34,98+KDV olan yağ, 7 Ocak 2021 tarihinde 58,10+KDV’ye yükselmiştir. Artış oranı 1 yılda yüzde 66 oranında gerçekleşmiş ve bunun devam edeceği yönünde tahminler yapılmaktadır. Türkiye’nin ayçiçeğinde kendi kendine yeterli hale gelmesi için bir eylem planınız var mı?
- 5) Tüketici için ayçiçeği yağında fiyatı düşürecek ne gibi önlemler alıyorsunuz?